

2. Shkoliar, M.V. (2017), Social entrepreneurship as a way to solve social problems. *Scientific Bulletin of UNFU. Economic Series*, issue 27(2), pp. 85–89.

3. Shaulska, L.V. and Kabachenko, H.S. (2016), "Development of social entrepreneurship as a direction of state regulation of the labor market", *Economics and management organization*, no. 2 (22), available at: URL: <http://jeou.donnu.edu.ua/article/viewFile/4823/4854> (access date: July 7, 2018).

4. "The final report on the results of the study "Social enterprises in Ukraine" (2017), available at: <https://drive.google.com/file/d/0B6DSntNixLtLZHFoTmJ5SIVjS2s/view> (access date: July 27, 2018).

5. Zhytkov, A. "Village green tourism – perspectives and obstacles", available at: <http://www.agroprofi.com.ua/statti/1598-silskyi-zelenyy-turyzm-perspektyvy-i-pereshkody> (access date: July 17, 2018).

6. Marushevskiy, H. "Green Business for Small and Medium-Sized Enterprises: A Guidebook", available at: <http://pleddg.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/SME-Guide-web.pdf> (access date: July 15, 2018).

7. Udodova, V. and Shapoval, V. "Research on the functioning of national models of social entrepreneurship", available at: <http://file:///C:/Users/Андрій/Downloads/6165-Текст%20статті-12610-1-1020160707.pdf> (access date: June 27, 2018).

8. Turskyi, I.V. "Ukrainian vector of social entrepreneurship development is a priority of regional economic development", available at: elartu.tntu.edu.ua/.../Український%20вектор%20розвитку%20соціального%20підп. (access date: July 27, 2018).

Стаття надійшла до редакції 03.08.2018 р.

УДК 336.14

JEL Classification H 61

**Ватаманюк-Зелінська У.З.,
д-р екон. наук, доцент, професор кафедри
державних та місцевих фінансів,
Устюжанінова Н.В.,
Львівський національний університет ім. І.Франка**

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ КАЗНАЧЕЙСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ КОШТАМИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

**Vatamaniuk-Zelinska U.Z.,
dr.sc.(econ.), assoc. prof., professor at the
department of state and local finances,
Ustiuzhaninova N.V.,
Ivan Franko Lviv National University**

IMPROVEMENT OF THE SYSTEM OF TREASURY SERVICE IN THE SPHERE OF MANAGEMENT OF THE FUNDS OF THE STATE BUDGET OF UKRAINE

Постановка проблеми. Казначейське обслуговування бюджетних коштів на сучасному етапі бюджетної реформи в Україні виступає одним із головних елементів забезпечення і підвищення стабільності та захищеності бюджетної системи. Важливим етапом бюджетного процесу, на якому реалізуються визначені завдання та заходи соціально-економічного розвитку держави є виконання бюджету. Функціонування казначейської системи дає можливість на підставі чітко визначених обсягів реальних потреб раціонально проводити оптимізацію бюджетних потоків, забезпечувати безперервне фінансування всіх учасників бюджетних відносин, робити процес виконання бюджету прозорим та ефективним. У цьому контексті актуальним є розкриття сутності та окреслення перспектив розвитку казначейського обслуговування Державного бюджету України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання удосконалення казначейської системи обслуговування як державного, так і місцевих бюджетів як за доходами, так і за видатками перебувають у центрі уваги науковців та практиків-фінансистів. Теоретичні та практичні аспекти казначейського обслуговування бюджетів досліджуються у працях таких учених і практиків: С. Булгакової, П. Боровика, П. Петрашко, В. Стоян, Н. Сушко, О. Чечуліної, А. Блошинської, С. Юрія, Є. Галушки [2; 6] та інших. Зокрема, Е. Курганська [3] зазначає низку проблемних питань казначейського обслуговування державних та місцевих бюджетів, серед яких: недотримання принципу єдності каси, недосконалість існуючої матеріально-технічної бази та єдиної автоматизованої інформаційної системи.

Постановка завдання. Метою статті є обґрунтування шляхів вдосконалення казначейської системи щодо виконання бюджету на підставі дослідження практики казначейського обслуговування Державного бюджету України.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сьогодні Казначейство організує свою діяльність відповідно до Положення про Державну казначейську службу України та реалізує державну політику у сферах казначейського обслуговування бюджетних коштів і бухгалтерського обліку виконання бюджетів. Базові положення казначейського обслуговування бюджетів містяться в ст. 43 Бюджетного кодексу України, згідно з якою "...при виконанні державного бюджету і місцевих бюджетів застосовується казначейське обслуговування бюджетних коштів. Казначейство України забезпечує казначейське обслуговування бюджетних коштів на основі ведення єдиного казначейського рахунку, відкритого у Національному банку України" [1]. Цією ж статтею визначені основні складові казначейського обслуговування коштів держбюджету, а саме:

– розрахунково-касове обслуговування розпорядників і одержувачів коштів за правилами, встановленими законодавством. Із цією метою розпорядникам коштів у органах Казначейства відкриваються бюджетні рахунки для їх обслуговування;

– контроль здійснення бюджетних повноважень при зарахуванні надходжень до бюджету, взятті бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів та здійсненні платежів за цими зобов'язаннями;

– ведення бухгалтерського обліку та складання звітності про виконання державного бюджету. При цьому Казначейство має дотримуватися вимог національних стандартів бухгалтерського обліку в державному секторі та інших нормативно-правових актів Міністерства фінансів України [1].

З моменту свого заснування Казначейська служба пройшла надзвичайно важкий та довгий шлях у своєму розвитку. Проте й сьогодні існують проблеми в її функціонуванні. Насамперед, не в повному обсязі виконується одна з найважливіших функцій у життєдіяльності держави – функція оперативного управління доходами і видатками державного бюджету. Сьогодні утвердилась тенденція до збільшення залишків бюджетних коштів в установах банків, які не використовуються установами та організаціями, що фінансуються із бюджету. Така ситуація пояснюється тим, що з вини головних розпорядників коштів державного бюджету значні суми повністю залишаються на рахунках Державного казначейства через несвоєчасний їх розподіл, відсутність належно оформленої кошторисної документації, угод на поставку матеріальних цінностей, обладнання тощо [2].

Проте, впродовж чотирьох років помітні також значні досягнення в розвитку казначейської справи в Україні. За останні кілька років зроблено значні кроки щодо вдосконалення програмного забезпечення з обслуговування бюджетів, зокрема, у 2014 р. введено в дію автоматизовану систему (АС) обліку казначейського виконання бюджетів АС "Казна" з підсистемою АС Є-Казна, яка створена на основі АС "Казна-Доходи" та системі віддаленого доступу ВЕБ "Клієнт казначейства". Використання головної книги АС "Казна-Доходи" забезпечує єдине середовище бухгалтерського обліку і дозволяє вести єдину облікову політику виконання як дохідної, так і видаткової частини бюджетів всіх рівнів [3]. Слід зазначити, що Казначейством України систематично здійснюються стратегічні модернізаційні заходи, наприклад, впровадження ПТК АС «Є-Казна», аналог якого відсутній в країнах СНД, є яскравим досягненням перспективного розвитку казначейської системи України [4]. Впровадження ПТК АС «Є-Казна» в дослідно-промислову експлуатацію в усіх органах Казначейства України сприяє вирішенню низки першочергових завдань, поставлених перед органами Казначейства України, а саме:

– мінімізація часу на виконання казначейських транзакцій;

– оптимізація забезпечення використання бюджетних коштів виключно в межах діючого бюджетного законодавства шляхом посилення контролю за дотриманням платіжної дисципліни розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів;

– зменшення вартості супроводження інформаційних систем з обслуговування бюджетів;

– запровадження електронного документообігу в частині надання в електронному вигляді документів та звітності, що призводить до економії часу, коштів та витратних матеріалів шляхом впровадження системи дистанційного обслуговування (СДО) клієнтів системи Казначейства України через програмно-технічний комплекс (ПТК) «Клієнт Казначейства-Казначейство» з використанням засобів електронного цифрового підпису.

Сьогодні органами Казначейства проводиться повномасштабне впровадження СДО клієнтів, яке надає доступ до ресурсів інформаційного середовища Державної казначейської служби України в частині формування та передачі до органів Казначейства платіжних документів з використанням електронного цифрового підпису, завантаження інформації щодо бюджетних зобов'язань і бюджетних фінансових зобов'язань, завантаження розподілів відкритих асигнувань і розпоряджень на виділення асигнувань місцевого бюджету, формування та отримання клієнтами Казначейства електронних виписок по рахунках.

Так, за весь аналізований період, тобто станом на 28.12.2017 року укладено із клієнтами 17 130 договорів на дистанційне розрахункове обслуговування з використанням програмно-технічного комплексу «Клієнт Казначейства – Казначейство». З них 5 221 клієнт, які фінансуються з державного бюджету, 11 597 клієнтів з місцевого бюджету та 312 з фондів. 25 областей підключено і працює у системі: 6 861 клієнт отримують виписки та 4 047 клієнтів здійснюють платежі [4].

Низькі темпи підключення клієнтів через ПТК «Клієнт Казначейства-Казначейство» до СДО показують необхідність проведення роз'яснювальної роботи, зокрема шляхом доведення його переваг та можливостей. Впровадження новітніх технологій в системі органів Казначейства надає можливість пошуку більш досконалих методів управління фінансовими ресурсами, а також забезпечує ефективне, результативне та прозоре виконання бюджетів. Важливим є те, що з 2 липня 2018 року запрацювали нові рахунки для зарахування доходів до державного та місцевих бюджетів. У цих рахунках що за новими реквізитами в усіх областях код банку МФО є однаковим – 899998. А це означає, що адмініструванням усіх платежів буде займатись безпосередньо ДКСУ, а не його територіальні органи. З метою оптимізації процесу управління державними фінансами Казначейством протягом 2017-2018 років реалізується масштабний проект щодо централізації на єдиному технологічному майданчику всіх дохідних рахунків держави [5].

Беручи це до уваги, важливою постає потреба в аналізі діяльності Державної казначейської служби та виявлення нових і удосконалення діючих шляхів розвитку казначейської системи виконання Державного бюджету України. Адже, саме в процесі виконання бюджету генеруються дані про операції, лівову частину із яких становлять дані за доходами і витратами. В Україні генерування інформації відбувається в процесі казначейського обслуговування державного бюджету. Цей процес тісно взаємопов'язаний з процесом управління грошовими потоками, оскільки ефективне виконання бюджету вимагає постійної наявності грошових коштів для забезпечення здійснення всіх платежів.

Так як рівень забезпеченості держави ресурсами залежить від величини та динаміки доходів державного бюджету, то для визначення цього рівня нам необхідно дослідити основні підсумки виконання Державного бюджету за 2015-2017 рр. Зростання економіки в цей період в Україні відбувалося повільно, на що впливали та досі впливають наслідки продовження військового конфлікту на сході країни, тимчасового припинення переміщення вантажів через лінію розмежування на Донбасі, а також масштабні кібератаки у другій половині 2017 року.

Загалом, доходи зведеного бюджету України за 2015-2017 рр. збільшилися на 364,76 млрд грн, видатки на 376,89 млрд грн. Перевищення видатків зведеного бюджету над його доходами спостерігалось протягом всього досліджуваного періоду. Відхилення між дохідною і видатковою частинами Державного бюджету України зросло з 30,9 млрд грн у 2015 році до 83,69 млрд грн у 2017 році та перевищує граничний обсяг, встановлений Законом про Державний бюджет України на 2017 рік на 7,92%, що свідчить про неефективну політику формування та використання доходів бюджету протягом останніх трьох років.

Стосовно дохідної частини виконання Державного бюджету – основною її часткою залишаються податкові надходження, які становлять близько 80% усіх доходів. Протягом останніх трьох років спостерігається позитивна тенденція до їх зростання (табл. 1).

Загальна сума податкових надходжень у 2017 р. порівняно з 2015 р. зросла на 217,73 млрд грн, причому надходження від непрямих податків майже втричі перевищують надходження від прямих податків. Найбільше значення при формуванні надходжень до бюджету у 2017 р., як і в попередні роки, мають: податок на додану вартість (ПДВ) з імпортих та українських товарів, робіт і послуг, який у 2017 р. порівняно з 2015 р. зріс на 183,04 млрд грн, податок на доходи фізичних осіб (порівняно з 2015 р. зріс у 2017 р. на 29,97 млрд грн), податок на прибуток, що зріс у 2017 р. порівняно з 2015 р. на 32,913 млрд грн та рента за користування надрами, яка у 2017 р. порівняно з 2015 зросла на 8,62 млрд грн [4].

Підсумовуючи дані, наведені в таблиці 1, можна стверджувати, що за досліджувані проміжок часу податкові надходження мали постійну позитивну тенденцію при значному знеціненні валюти упродовж останніх років, а точніше при сумарному індексі інфляції за 2015-2017 рр. у розмірі 192%, зростання податкових надходжень за вказаний період більшою мірою зумовлене саме інфляцією, а не розвитком національної економіки. Суттєве зростання доходів протягом 2015-2017 рр. було обумовлене такими економічними факторами: зростанням імпорту товарів, прибутку прибуткових підприємств, середньомісячної заробітної плати, в т. ч. за рахунок фактору підвищення мінімальної заробітної плати в 2 рази; змінами до податкового законодавства (зокрема, індексація ставок).

Доходи державного бюджету, млрд грн

Показники	2015	2016	2017
Податкові надходження	409,42	503,88	627,15
Податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості	79,84	114,15	141,95
Податок та збір на доходи фізичних осіб	45,06	59,81	75,03
Податок на прибуток підприємств	34,78	54,34	66,91
Рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів	39,8	44,09	48,66
Внутрішні податки на товари та послуги	241,56	325,63	422,27
ПДВ з вироблених в Україні товарів	108,09	139,49	180,17
ПДВ з ввезених на територію України товарів	138,76	181,45	250,53
Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції)	38,78	55,12	66,3
Акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції)	24,33	35,01	41,99
Податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції	40,3	20,37	24,54
Збори на паливно-енергетичні ресурси	7,25	0,28	-0,01
Неподаткові надходження	120,01	103,64	128,4
Доходи від операцій з капіталом	0,17	0,19	0,29
Цільові фонди	0,16	0,29	28,85
Офіційні трансферти	3,14	4,17	5,97
Всього	532,7	612,7	790,66

Джерело: складено за даними ДКСУ (<http://www.treasury.gov.ua>)

Другу (16,24%) та третю (0,75%) за розміром частку становлять відповідно неподаткові надходження та офіційні трансферти. Головним наповнювачем бюджету в розділі неподаткових надходжень в 2017 році є Національний банк, який перерахував 44,38 млрд грн. Це на 4,18 млрд грн більше, ніж в 2016 році.

Неподаткові доходи державного бюджету з 2015 по 2016 рр. знизились на 14%, а за наступний період зросли на 23% і становили 128,4 млрд грн. Збільшення відбулось завдяки зростанню надходжень із бюджетних установ та підприємств державної форми власності.

Загалом, розвиток казначейської справи в Україні проходив досить високими темпами, і сьогодні виникла ситуація, яка не дає можливості повністю та ефективно використовувати та провадити сучасну казначейську систему виконання бюджетів. Це пов'язано із тим, що повноваження органів казначейства були сформовані у період їхнього створення і нині не враховують сьогоднішніх соціально-економічних та політичних реалій. Здійснюючи казначейське обслуговування бюджетних коштів при виконанні державного бюджету, Казначейство України взаємодіє з усіма учасниками бюджетного процесу, у тому числі з головними розпорядниками, розпорядниками і одержувачами бюджетних коштів. В процесі взаємодії Казначейство України здійснює комплекс організаційних процедур щодо забезпечення обліку надходжень та видаткових операцій, контролю за ефективним використанням та цільовим спрямуванням коштів державного бюджету та формування фінансової звітності про виконання бюджету. Крім того присутня проблема дефіциту фінансових ресурсів, яка виникає перед державою на сьогоднішній день є результатом неоптимального перерозподілу цих коштів, замість загальноприйнятого у світі управління ресурсами, яке забезпечує здійснення видатків у межах асигнувань, які реально передбачені державним та місцевими бюджетами [6]. Загалом, можна виділити такі основні проблеми казначейської системи виконання Державного бюджету:

- немає чіткого розподілу функцій між підрозділами Державної казначейської служби та Міністерства фінансів України в розпорядженні бюджетними коштами як державного, так і місцевих бюджетів;

- недостатній рівень контролю стосовно запобігання бюджетним правопорушенням та використання бюджетних коштів казначейських органів;

- складна форма звітності про використання бюджетних коштів;

- відсутність у веденні бухгалтерського обліку єдиної уніфікованої системи;

- недостатній рівень забезпечення соціальних потреб працівників органів ДКСУ, а також рівень забезпечення матеріально-технічною базою її підрозділів.

Разом з тим, у процесі взаємодії з розпорядниками бюджетних коштів при казначейському обслуговуванні державного бюджету за видатками існують ще й такі проблеми:

1. Відсутність електронного документообігу, що потребує додаткового часу та фінансових ресурсів для отримання виписок з бюджетних рахунків між органами Казначейства України та розпорядниками бюджетних коштів.

2. Присутня проблема використання різних програмних продуктів органами Казначейства та розпорядниками бюджетних коштів.

3. Здійснення органами Казначейства та розпорядниками бюджетних коштів бухгалтерського обліку видатків за різними Планами рахунків.

4. Недостатній рівень відповідальності окремих розпорядників бюджетних коштів. Тобто, присутні випадки несвоєчасного надання головними розпорядниками та розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня розподілів зведених показників, кошторисів, платіжних документів, розподілів відкритих асигнувань, паспортів бюджетних програм.

Що стосується дохідної частини бюджету, то в сучасних умовах господарювання нагальні проблеми у її формуванні продовжують залишатися непоміченими, живлячи тіньову економіку з її негативними наслідками та створюючи підґрунтя для корупції. І тому, першочерговим завданням казначейського обслуговування Державного бюджету є створення такої системи його виконання, яка дала б змогу забезпечувати контроль за відповідністю державних доходів прийнятому закону про бюджет на поточний бюджетний рік, а також рівномірний розподіл надходжень і витрат у часі, підтримання їх пропорційності упродовж бюджетного року. Серйозна політична стурбованість з приводу витрачання державних коштів та ролі уряду, а також забезпечення прозорості звітних даних на всіх рівнях державного управління зумовлюють необхідність удосконалення казначейської системи виконання бюджетів [7]. Тому, для удосконалення взаємодії органів Казначейства України з розпорядниками бюджетних коштів необхідно запровадити:

– електронний документообіг в частині надання в електронному вигляді документів та звітності, що призводить до економії часу, коштів та витратних матеріалів шляхом впровадження СДО клієнтів системи Казначейства України через ПТК «Клієнт Казначейства – Казначейство» з використанням засобів електронного цифрового підпису;

– єдиний програмний продукт з ведення бухгалтерського обліку та складення фінансової звітності розпорядниками бюджетних коштів та фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування з інтеграцією до облікової системи Казначейства і системи подання фінансової звітності в електронному форматі, що спрощує обробку, зберігання, вилучення та відтворення накопиченої інформації для проведення аналізу і підтримки прийняття рішень;

– єдиний інформаційний ресурс для розміщення довідкової та нормативно-правової інформації, висвітлення інформації про проведення державних закупівель, встановлених порушень бюджетного законодавства, що сприятиме підвищенню ефективності бюджетних видатків та оптимізації управління підвідомчими бюджетними установами;

– єдиний план рахунків, який використовуватиметься органами Державної казначейської служби України, що дасть змогу забезпечити прозорість облікових процесів, складання звітності та отримання інформації про фінансові операції, які здійснюються у державному секторі;

– оптимізацію витрачання бюджетних коштів шляхом запровадження внутрішнього контролю, спрямованого на посилення відповідальності керівників установ за управління й розвиток установ, що дасть змогу підвищити рівень бюджетно-правової відповідальності головних розпорядників, розпорядників і одержувачів бюджетних коштів [8].

Проте, актуальним на сьогодні і досі залишається удосконалення діючих механізмів та пошук нових напрямів розвитку казначейської системи обслуговування державного бюджету, що є необхідним елементом структурної перебудови та ефективним засобом раціонального використання державних фінансових ресурсів в умовах сьогочасності.

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, удосконалення системи казначейського обслуговування у сфері управління коштами Державного бюджету України доцільно здійснювати за такими напрямками:

– підвищення вимог до роботи підрозділів фіскальної та казначейської служб щодо виконання ними завдань та функцій, визначених законодавством, забезпечивши щорічне підвищення кваліфікації їх працівників;

– забезпечення чіткого розподілу функцій в розпорядженні бюджетними коштами як державного, так і місцевих бюджетів між підрозділами державної казначейської служби та Міністерства фінансів України;

– посилення контролю казначейських органів за використанням бюджетних коштів та активізація діяльності Казначейства стосовно запобігання бюджетним правопорушенням;

– суттєве спрощення форм звітності про використання бюджетних коштів, а також виконання кошторисів та бюджетів;

- удосконалення системи бухгалтерського обліку на основі національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі;
- впровадження в національних казначействах нових форм та методів діяльності відповідно до існуючих міжнародних стандартів у роботі Державної казначейської служби України;
- використання елементів зарубіжного досвіду для покращання казначейських процедур виконання бюджетів усіх рівнів.

Крім того, присутня необхідність сконцентрованості зусиль на ефективному управлінні фінансовими ресурсами держави та доцільність дотримання прозорих правил ефективного і раціонального використання державних коштів, недопущення бюджетних правопорушень як у діяльності органів Державної казначейської служби України, так і в роботі головних розпорядників коштів, а також розроблення рекомендацій щодо підвищення стимулів оплати праці у вигляді премій, відпусток, доплат (за конкретні показники особливостей праці або особисті професійні та ділові якості працівників, які безпосередньо впливають на результати роботи працівника).

Значні досягнення, як, наприклад, впровадження ПТК АС «Є-Казна», аналог якого відсутній в країнах СНД, впровадження СДО клієнтів через програмно-технічний комплекс “Клієнт Казначейства - Казначейство”, що надає доступ до ресурсів інформаційного середовища Державної казначейської служби України, зростання дохідної частини виконання державного бюджету протягом останніх трьох років свідчать про забезпечення перспективного розвитку казначейської системи України, а впровадження запропонованих заходів сприятиме підвищенню якості казначейського обслуговування бюджетних ресурсів.

Література

1. Бюджетний кодекс України. Закон України від 08 липня 2010 р. № 2456-VI. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 50-51, ст. 572. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2456-17>. (дата звернення: 13.05.2018)
2. Сушко Н. І. Характеристика правового регулювання казначейського обслуговування державного бюджету України. *Розвиток нової економіки на світовому, державному та регіональному рівнях*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. У 2-х частинах. Львів: ЛЕФ, 2016. Ч. 2. С. 90-92.
3. Кублікова Т. Б., Курганська Е. І. Система казначейства: управління фінансовими ресурсами: монографія. Одеса: ОНЕУ, 2015. 323 с.
4. Звітність про виконання бюджетів (за даними ДКСУ). URL: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>. (дата звернення: 13.05.2018).
5. Держказначейство на шляху до запуску Єдиного рахунку (за даними ДКСУ). URL: <http://www.treasury.gov.ua/reg/control/kyiv/uk/publish>. (дата звернення: 13.05.2018).
6. Блошинська А. В. Казначейська система касового виконання Державного бюджету України та напрями її вдосконалення. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2014. Вип. № 7. С. 127-132.
7. Боровик П. М. Перспективи розвитку казначейської системи касового виконання бюджетів. *Інноваційна економіка*. 2012. № 11 [37]. С. 240-245.
8. Дейкало Л. Є., Чубак А. Ю. Взаємодія органів казначейства України з розпорядниками бюджетних коштів Державного бюджету, шляхи вдосконалення. *Ефективна економіка*. 2015. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_1_41 (дата звернення: 13.05.2018).

References

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), Budget Code of Ukraine: Law of Ukraine dated 08.07.2010 № 2456-VI, available at: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2456-17>. (access date May 13, 2018).
2. Sushko, N. I. (2016), “Characteristics of legal regulation of treasury service of the state budget of Ukraine”, *Rozvytok novoi ekonomiky na svitovomu, derzhavnomu ta rehionalnomu rivniakh: materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii* [Development of a new economy at the world, state and regional levels: materials of the international scientific and practical conference], Lviv, Ukraine, vol. 2, pp. 90-92.
3. Kublikova, T.B. and Kurganska, E.I. (2015), *Systema kaznacheistva: upravlinnia finansovymy resursamy* [System Treasury: financial management], monograph, ONEU, Odessa, Ukraine, 323 p.
4. State Treasury Service of Ukraine. “Report on budget execution”, available at: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>. (access date May 13, 2018).
5. State Treasury Service of Ukraine. “State Treasury on the way to launching a Single Account”, available at: <http://www.treasury.gov.ua/reg/control/kyiv/uk/publish>. (access date May 13, 2018).

6. Bloshynska, A.V. (2014), "Treasury system of cash execution of the State Budget of Ukraine and directions of its improvement", *Naukovyi visnyk Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky*, no. 7, pp. 127-132.

7. Borovyk, P.M. (2012), "Prospects of development of treasury system of cash implementation of budgets", *Innovatsiina ekonomika*, no. 11 [37], pp. 240-245.

8. Deykalo, L.E. and Chubak, A.Yu. (2015), "The interaction of treasury with the spending units of the State Budget Fund, the ways of its improvement", *Efektivna ekonomika*, no. 1, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_1_41 (access date May 13, 2018).

Стаття надійшла до редакції 07.08.2018 р.

УДК 631:65.015(3-202)

JEL Classification C11, O13, O18, Q01.

Тимошенко М.М.,
канд. екон. наук, доцент,
директор Житомирського агротехнічного коледжу

ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ СІЛЬСЬКОГО РОЗВИТКУ ЗА УМОВ СТАЛОСТІ: МЕТОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ

Tymoschenko M.M.,
cand.sc.(econ.), assoc. prof., director
Zhytomyr Agrotechnical College

ECONOMIC MECHANISM FOR THE IMPLEMENTATION OF THE STRATEGY OF SUSTAINABLE RURAL DEVELOPMENT UNDER THE CONDITIONS OF STABILITY: METHODS AND INSTRUMENTS

Постановка проблеми. Сучасний стан соціо-еколого-економічної ситуації на сільських територіях України зумовлює необхідність застосування системи заходів стимулюючого впливу, направленою на подолання негативних явищ у соціальній, економічній та екологічній сферах. Лише системні перетворення та модернізація існуючих підходів до активізації розвитку соціально-демографічної, економіко-виробничої, природоохоронної та культурно-освітньої складових дозволить досягти сталого розвитку сільських територій. Для цього необхідно розробити дієвий економічний механізм імплементації запропонованої Єдиної комплексної стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 рр., кінцевою метою якої задекларовано створення в Україні до 2020 р. сталої багатофункціональної сільської економіки, яка поряд із виробництвом сировини і харчових продуктів задовольнятиме інші потреби населення та забезпечуватиме надання широкого спектра суспільних послуг, формування якісного життєвого середовища, підвищення рівня зайнятості, зміцнення сільських громад, збереження довкілля і традиційних сільських ландшафтів [5]. Актуальність проблеми, теоретична і практична значимість її вирішення, а також гострота сучасних проявів зумовлюють необхідність розробки науково-практичних рекомендацій щодо формування економічного механізму реалізації стратегії сталого сільського розвитку в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у вивчення теоретико-прикладних аспектів сталого розвитку сільських територій зробили такі відомі вітчизняні і зарубіжні вчені, як: М. Бешнасі, О. Бородіна [1], В. Борщевський [11], О. Булавка [3], З. Герасимчук [2], Х. Дейлі, О. Загурський [6], В. Залізко, Т. Зінчук, Н. Котенко [10], М. Малік [3], О. Онищенко, М. Орлатий, О. Попова [1], І. Прокопа [1], К. Прокопишак, П. Саблук [3], М. Стегней [13], П. Харді, В. Юрчишин, К. Якуба та багато інших.